

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Til
NVE
Konsesjonsavdelingen
Pb. 5091 Majorstua
0301 Oslo
nve@nve.no

Vår ref: 46/2016 Vår dato: 23.08.2016 Deres ref: 201600704-2 Deres dato: 03.05.2016

Uttalelse vedrørende søknad om å overføre Flottetjønnbekken til Kalhovdmagasinet i Tinn Kommune.

Saken gjelder: Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet skal uttale seg angående søknad om å overføre Flottetjønnbekken til Kalhovdmagasinet i Tinn Kommune.

Tiltakshaver: Øst-Telemarkens Brukseierforening

Fakta: ØTB ønsker å utnytte en større del av det energipotensialet som finnes nær allerede regulerte og overførte vassdrag som i dag nyttes i Mår og Mæl kraftverk. Planene innebærer at avløpet fra Flottetjønnbekken, med samlet nedbørfelt på 9,4 km², som drenerer naturlig til Mår-vassdraget i dag, overføres til Kalhovdmagasinet. Vannet kan dermed nyttes i Mår kraftverk (Statkraft) samt Mæl kraftverk (Norsk Hydro).

Utbyggingsprosjektet ligger i Tinn kommune nordøst i Telemark. Flottetjønnbekken er en sidebekk til Mår(elva). Flottetjønnbekken renner inn i Mår rett nedstrøms Kalhovddammen og ca. 30 km oppstrøms utløpet av Mår i Tinnsjøen. Bekken kommer fra Vestre Flottetjønni og Austbygde er nærmeste tettsted.

Bakgrunnen for denne søknaden er planer om å utnytte en større del av det energipotensialet som finnes i allerede regulerte vassdrag i Øst-Telemark. Tiltakshaver ser på dette prosjektet som et opprustnings- og utvidelsesprosjekt (O&U) i og med at

---

Adresse:
Sentrum 20
3630 Rødberg

E-post:
live.gladheim@nlr.no

Telefon:
92863693

energigevinsten kommer som tilleggsproduksjon i eksisterende kraftverk. Flottetjønnbekken ble opprinnelig søkt overført til Kalhovd via en overføringstunnel fra Rosjø.

Øst-Telemarkens Brukseierforening (ØTB) søkte om konsesjon for denne reguleringen i 2000, men fikk avslag på sin søknad og fallet i Rosjø/Ramsåi er konsesjonssøkt av grunneiere som eier fallet i Ramsåi. Denne søknaden er følgelig en «miniutgave» av ØTBs tidligere søknad.

Utbyggingsplaner

ØTB ønsker å overføre tilsiget fra Flottetjønnbekken via et 800 m langt rør lagt ned i veifundamentet til veien opp til Kalhovddammen. Inntaket legges ca. 50 m oppstrøms veibrua over bekken. Her bygges et typisk bekkeinntak bestående av en sperredam i betong og inntak på siden, der vannet føres inn i røret. Dammen får en maksimal høyde på 4 m. Overføringen vil gi en produksjonsøkning i Mår og Mæl kraftverker på i underkant av 10 GWh.

De største endringene i vannføringen blir like nedstrøms inntaket i Flottetjønnbekken og ned til Flottebekktjønni.

Vannføringen i Flottetjønnbekken vil i perioder være sterkt redusert etter en utbygging og berøre vegetasjonen i den nedre delen av bekkeløpet. Særlig den lille bekkevifta i utløpet i tjernet har rik vegetasjon og er preget av god tilgang på fuktighet. Minstevannføringen vil trolig allikevel være tilstrekkelig til at denne vegetasjonen bevares i de sentrale delene av området.

Rørgata vil ikke medføre inngrep eller drenering av myrsigene på oversiden av veien. I driftsfasen vurderes reduksjonen i vannføring i Mårvassdraget til å kunne ha en uheldig effekt på den fuktighetskrevede vegetasjonen i bekkeløfta ved Gauset, men da verdien av lokaliteten er satt til lokal verdi, vurderes den samlede konsekvensen i driftsfasen til å være liten til middels negativ.

Villreinen bruker deler av nedbørfeltet som blandingsbeite og særlig som vinterbeite.

Anleggsarbeidene vil imidlertid berøre et begrenset område både når det gjelder naturinngrep og støy. Tiltaket skjer dessuten i et område der det gjennom sommeren er en god del menneskelig aktivitet og friluftsliv, og veien til Kalhovd turisthytte passerer i umiddelbar nærhet.

De kortvarige eller direkte effektene av anleggsarbeidet vil være at dyr som oppholder seg i området vil trekke bort, og eventuelt forstyrres i beite. Dyrene forventes å vende tilbake til området etter at anleggsfasen er over, og effekten vil være tidsbegrenset.

Avbøtende tiltak

Følgende tiltak er foreslått av fagutrederne og vil bli søkt fulgt opp av tiltakshaver:

Adresse:
Sentrum 20
3630 Rødberg

E-post:
live.gladheim@nlr.no

Telefon:
92863693

1. Under anleggsfasen bør det legges vekt på å minimalisere terrengskadene ved skånsomt anleggsarbeid. Eventuelle skader bør utbedres så snart som mulig for å unngå erosjon og utvikling av større landskapsskader.

3. Oppstart av anleggsfase anbefales etter påske, da villreinen har trukket lenger vest på vidda.

Vurdering: Villreinnemnda skal uttale seg i forhold til villreininteressene i området, og vektlegger i sin vurdering området sin betydning som leveområde og området sin følsomhet ovenfor inngrep. Man vurderer også tiltaket i forhold til om det vil generere økt bruk og mer ferdsel i området.

Området ligger innenfor Nasjonalt Villreinområde (Sone B) i Regional Plan for Hardangervidda 2011 – 2025.

Utdrag fra Regional Plan:

§2.6: Retningslinjer om kraftutbygging og kraftlinjer

Ny eller utvidelse av eksisterende kraftutbygging eller kraftlinjer bør unngås i villreinens leveområder.

Unntak kan gjøres for tiltak som ikke innebærer nye inngrep av betydning for bevaring av villreinstammen, samt for tiltak med samlet positiv miljøgevinst knyttet til villrein, landskap og andre miljø- og verneinteresser.

Området er brukt av villreinen deler av året, særlig tidlig om vinteren, primært før jul. Det er også noe villrein her om høsten og under jakta.

Selve tiltaket det søkes om isolert sett anses ikke som negativt for villreinen, da tiltaket er lite, og ligger i tilknytning til Kalhovddammen. Reelle forstyrrelser av villreinen er sannsynlig under anleggsarbeidet, men tiltaket på sikt vil høyst sannsynlig ikke gi noen negative konsekvenser for villreinen i dette området.

Selve området Stegaros – Kalhovd var særlig før i tiden et veldig viktig trekkområde for villreinen. I dag er det mindre brukt. Reduksjonen av villreinens bruk av området henger blant annet sammen med regulering av Mår og Kalhovdfjorden i forbindelse med kraftutbygging. Oppdemming av de regulerte vassdragene medførte at trekkruter ble satt under vann, og Stegaros-området ble smalere. I sammenheng med dette ble det også bygget infrastruktur og bygninger. Dette medførte naturligvis økt bruk og ferdsel i området. I dag er området brukt av mennesker igjennom hele året, størst trykk er det nok i barmarksesongen. Det er mye trafikk, det nevnes biler, busser, båter og ferje. Disse frakter fotturister, jegere og fiskere inn i

---

Adresse:
Sentrum 20
3630 Rødberg

E-post:
live.gladheim@nlr.no

Telefon:
92863693

området. Om vinteren finnes skigåere, hundespann og snøscootertrafikk. Det høye aktivitetsnivået i Stegaros-området sammen med vassdragsreguleringen har så å si ødelagt det historiske reinstrekket mellom Kalhovdfjorden og Mår.

Forslag til Uttalelse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet har ut ifra villreinhensyn ingen særlige kommentarer til omsøkte tiltak. Tiltaket ligger i tilknytning til allerede utbygde områder (Kalhovd/Mår) og tiltaket isolert sett vil høyst sannsynlig ikke påvirke villreinen negativt i dette området. Villreinnemnda ber om at det tas tilstrekkelig hensyn til villreinen under bygge- og anleggsperiode. Villreinnemnda anbefaler at byggestart ikke starter før i april/mai, og avsluttes senest i november.

Behandling i arbeidsutvalget i Villreinnemnda:

Lokal representant fra Tinn, Asgeir Midtbøen er informert om saken, og hadde ingen andre kommentarer enn at tiltaket var uproblematisk for villreinen, da det allerede finnes store magasin i området. Arbeidsutvalget hadde ingen andre kommentarer.

Uttalelse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet har ut ifra villreinhensyn ingen særlige kommentarer til omsøkte tiltak. Tiltaket ligger i tilknytning til allerede utbygde områder (Kalhovd/Mår) og tiltaket isolert sett vil høyst sannsynlig ikke påvirke villreinen negativt i dette området. Villreinnemnda ber om at det tas tilstrekkelig hensyn til villreinen under bygge- og anleggsperiode. Villreinnemnda anbefaler byggestart i april/mai, og avsluttes senest i november. Bli det observert villrein i område skal det tas tilstrekkelig hensyn, og om nødvendig stanses/utsettes.

Villreinnemnda ønsker å bli videre orientert i saken.

Med hilsen

Endre Lægreid (s)
Leder

Live Sunniva Gladheim
Sekretær

Kopi:

Øst-Telemarkens Brukseierforening

nicolai.osthus@otb.no

Adresse:
Sentrum 20
3630 Rødberg

E-post:
live.gladheim@nlr.no

Telefon:
92863693